

Bakos Gábor

Állattenyésztési igazgató, igazgatósági tag, résztulajdonos
Bos-Frucht Agrárszövetkezet

Végzettségek:

- 2002. Kaposvári Egyetem Állattudományi Kar Okleveles Agrármérnök, Állattenyésztési szakirány
- 2004. Budapesti Gazdasági Főiskola PSZF Zalaegerszeg Pénzügyi és számviteli elemző
- 2008. SZIE Gödöllő Takarmányozási szakmérnök

Kutatási területe:

A szaporodásbiológiai mutatók alakulásának hatása a tejtermelés jövedelemtermelő képességére (PhD kutatási anyag)

Korábbi munkahelyek:

- Sano Takarmányozás Kft.
- Dalmand Zrt.

Jelenleg:

Bos-Frucht Agrárszövetkezet Állattenyésztési Igazgató, az igazgatóság tagja, résztulajdonos
A szarvasmarha ágazat stratégiai, tenyésztési feladatainak tervezése és megvalósítása
beruházások és az ágazat eredménytermelő képességének fenntartása mellett.

„GURULÓ FORINTOK”

Avagy, mennyiért szeretjük a tehenet...?

Bakos Gábor
Bos-Frucht Agrárszövetkezet

2019.11.27

Magamról...

Az örök ellentét...(közös cél 😊)

Szakma vs.

Tulajdonos (pénz)

„if you measure it, you can manage it!”

Hová gurulnak a forintok...?

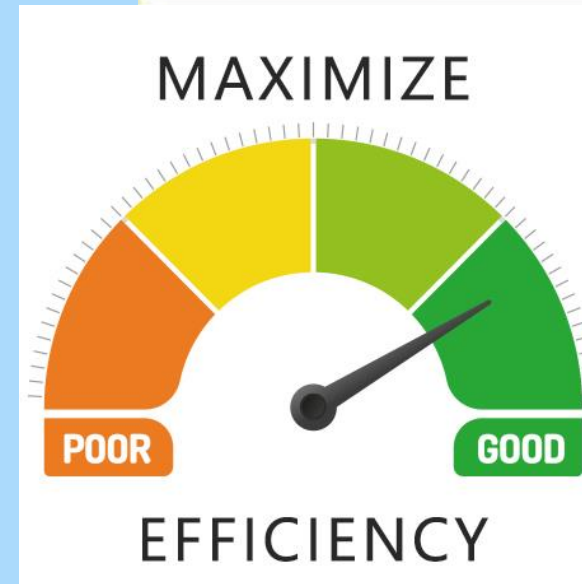
„zsebre tett kézzel nem lehet a létrát megmászni...”

- ✓ Cél meghatározása
- ✓ Helyzetelemzés
- ✓ Tervezés
- ✓ Akcióterv kidolgozása, végrehajtás
- ✓ Ellenőrzés
- ✓ Kiértékelés(KPI)

Alapfogalmak

- ✓ Takarmányozási nap (taknap)
- ✓ Amortizáció (értékcsökkenés)
- ✓ Állandó költség, változó költség
- ✓ Önköltség
- ✓ Fedezeti pont (break even)
- ✓ Cash-flow

Lehetőségek...

- ✓ Növeljük az árbevételt
- ✓ Csökkentsük a költségeket
- ✓ Hatékonyság növelése
(erőforrások optimalizálása)

Lehetőségek...

- ✓ Takarmányozás
- ✓ Borjú és növendéknevelés
- ✓ Kieséselemzés, állomány utánpótlás
- ✓ Szárazonállás, fresh -cow management
- ✓ Szaporodásbiológia
- ✓ Komfort
- ✓ HR

Takarmányozás

Takarmányozás, ahol kezdődik....

- ✓ Földön?? **Fejben!!!!**
- ✓ Megfelelő takarmányozási rendszer kiválasztása, kialakítása
- ✓ Éghajlati-, talaj-, domborzati-, anyagi adottságok felmérése
- ✓ Termesztett növények megválasztása...
- ✓ Termelés technológia kidolgozása...
- ✓ Vásárolt alapanyagok beszerzésének elemzése, **(SZÁMOLNI-MÉRNI-SZÁMOLNI)**

Takarmányozás

Tömegtak. 40% NDF

- ❑ 600 kg tehén, korai lakt, vemhes
- ❑ Elvárt DMI: 25.5 kg
- ❑ NDF szint az adagban: 7.6 kg
- ❑ NDF a tömegtakarmányból: 5.7 kg
- ❑ Tömegtak. felvétel: **14.25 kg SZA**

Tömegtak. 55% NDF

- ❑ 600 kg tehén, korai lakt, vemhes.
- ❑ Elvárt DMI: 25.5 kg
- ❑ NDF szint az adagban: 7.6 kg
- ❑ NDF a takarmányból: 5.7 kg
- ❑ Tömegtakarmány felvétel: **10.3 kg SZA**

- ✓ Szárazanyag-felvétel
- ✓ Takarmányozási költség tehén/taknap
- ✓ Ft/kg tej

Borjú és növendéknevelés

Növendéknevelés költsége a második legmagasabb költség az ágazatban

Célok a borjúnevelés során:

- ✓ Tartsuk életben a borjút
- ✓ A korai növekedési erély kihasználása
- ✓ 12 hónaposan tenyésztésbe venni...
- ✓ 22 hónaposan első ellés kori idő!!!
- ✓ 3%-on belüli elhullás a nevelés során
- ✓ Mérés

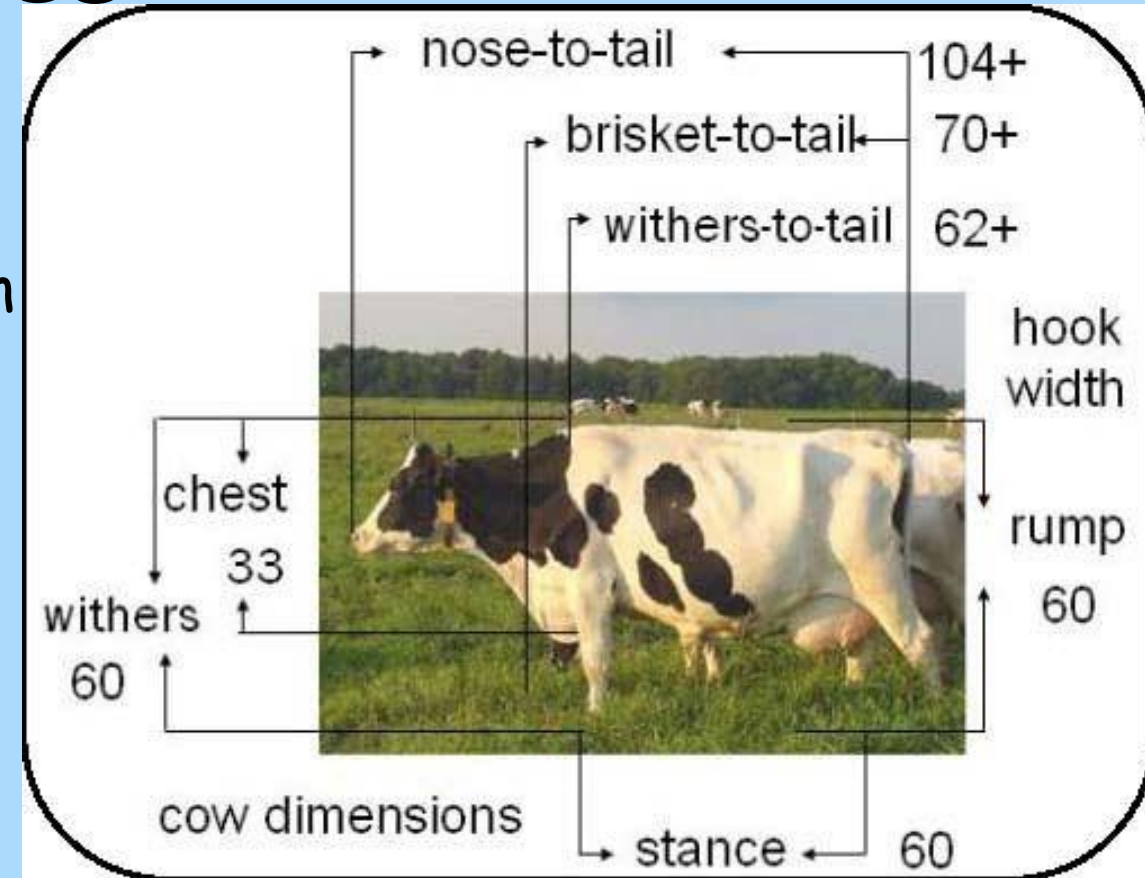
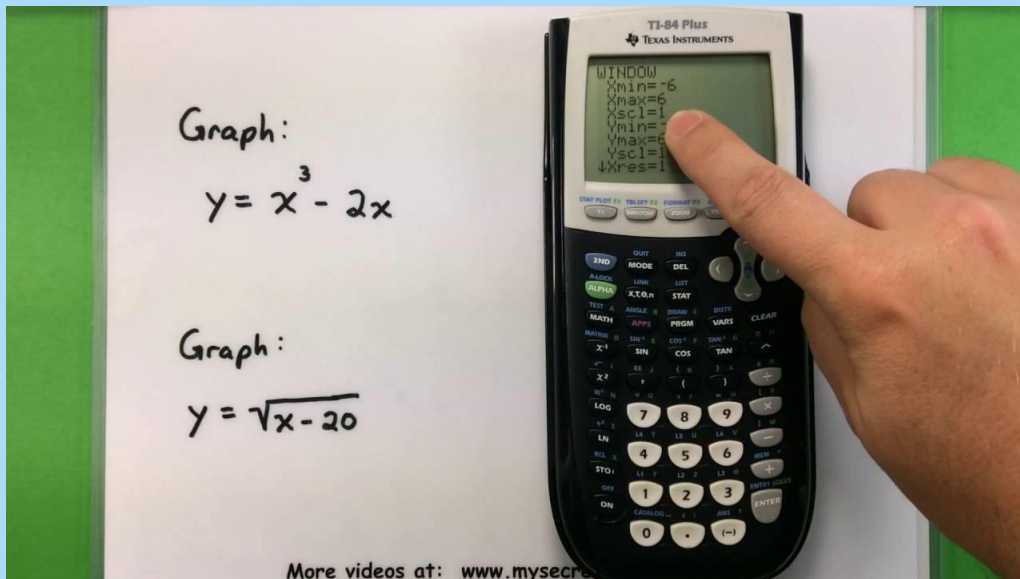
Borjú és növendéknevelés

- A születési súly 2x-e legyen az 56 napon.
 - 40 kg80 kg 56 napon.
- vemhesüléskor: 55% a kifejlett testtömegnek. (360-380kg)
- Első elléskor: 85% a kifejlett testtömegnek.
- Második elléskor: 92-95% a kifejlett testtömegnek.
- A tejtermelés min 80%-a legyen a többször ellett tehenekhez képest az első laktáció során.

Borjú és növendéknevelés

- ✓ Havi mérések
- ✓ Visszaellenőrzés a céloknak megfelelően
- ✓ Technológia korrigálása (slip)

Customized Dairy Heifer Growth Chart

based on mature size and goal for age at first calving

INPUT					
Average Size of 3 rd Lactation Cows:	BW (kg):	650	Ht (cm):	147	
Average Birth Weight of Calves (kg):		40		80,85	
Preweaning Growth Goal:					
Double birth weight by __ days of age:		56			
OR Enter desired ADG (g/d):		900			
Average services per conception for heifers:		1,5			
Goal for AFC (mo):		22			

OUTPUT					
Calf BW at 2 months of age (kg):				95	
ADG from birth to 2 mo (g/d):				900	
Age to begin breeding heifers (mo):				11,8	
Age to begin breeding heifers (d):				358	
BW to begin breeding (kg):				332	
If heifers do not reach breeding BW by breeding age, increase ADG before breeding					
If heifers reach breeding BW well before targeted breeding age, consider reducing AFC					
Breeding Holstein heifers before 12 months of age is NOT RECOMMENDED					
Age of heifers at first conception (mo):				12,8	
Age of heifers at first conception (d):				390	
Size of heifers at first conception:	BW (kg):	358	Ht (cm):	125	
ADG required from 2 mo to conception (g/d):		799		0,11319	
BW 1 week before calving (kg):		618			
Size after calving:	BW (kg):	552,5	Ht (cm):	141	
ADG required from conception to calving (g/d):		929		0,05775	

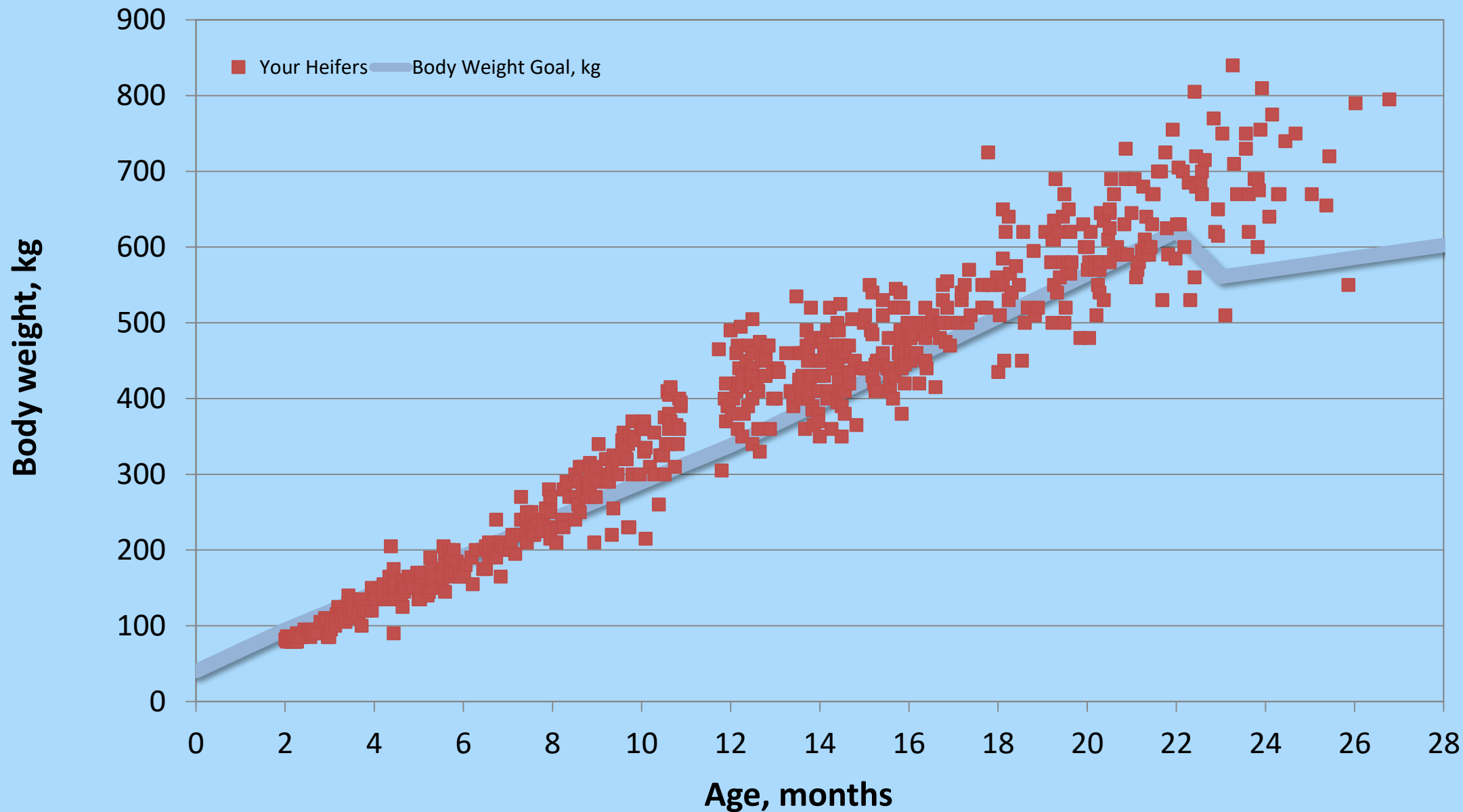
Age, mo	Age, d	BW, kg	% MBW	Ht, cm	% MHT
0	0,0	40	6,15	80,9	55,0
1	30,4	67	10,37	85,9	58,4
2	60,9	95	14,58	90,9	61,8
3	91,3	119	18,32	95,9	65,3
4	121,7	143	22,07	100,9	68,7
5	152,2	168	25,81	106,0	72,1
6	182,6	192	29,55	111,0	75,5
7	213,1	216	33,29	113,5	77,2
8	243,5	241	37,04	116,0	78,9
9	273,9	265	40,78	118,5	80,6
10	304,4	289	44,52	121,0	82,3
11	334,8	314	48,26	123,5	84,0
12	365,2	338	52,00	126,1	85,8
13	395,7	366	56,35	127,6	86,8
14	426,1	395	60,70	129,1	87,8
15	456,6	423	65,05	130,6	88,8
16	487,0	451	69,40	132,1	89,9
17	517,4	479	73,75	133,6	90,9
18	547,9	508	78,10	135,1	91,9
19	578,3	536	82,45	136,6	92,9
20	608,7	564	86,80	138,1	94,0
21	639,2	592	91,15	139,6	95,0
22	669,6	621	95,50	141,1	96,0
23	700,0	561	86,28	141,2	96,1
24	730,5	569	87,56	141,3	96,1
25	760,9	577	88,85	141,4	96,2
26	791,4	586	90,13	141,6	96,3
27	821,8	594	91,41	141,7	96,4
28	852,2	602	92,69	141,8	96,4

PennState Extension

Customized Heifer Growth Chart

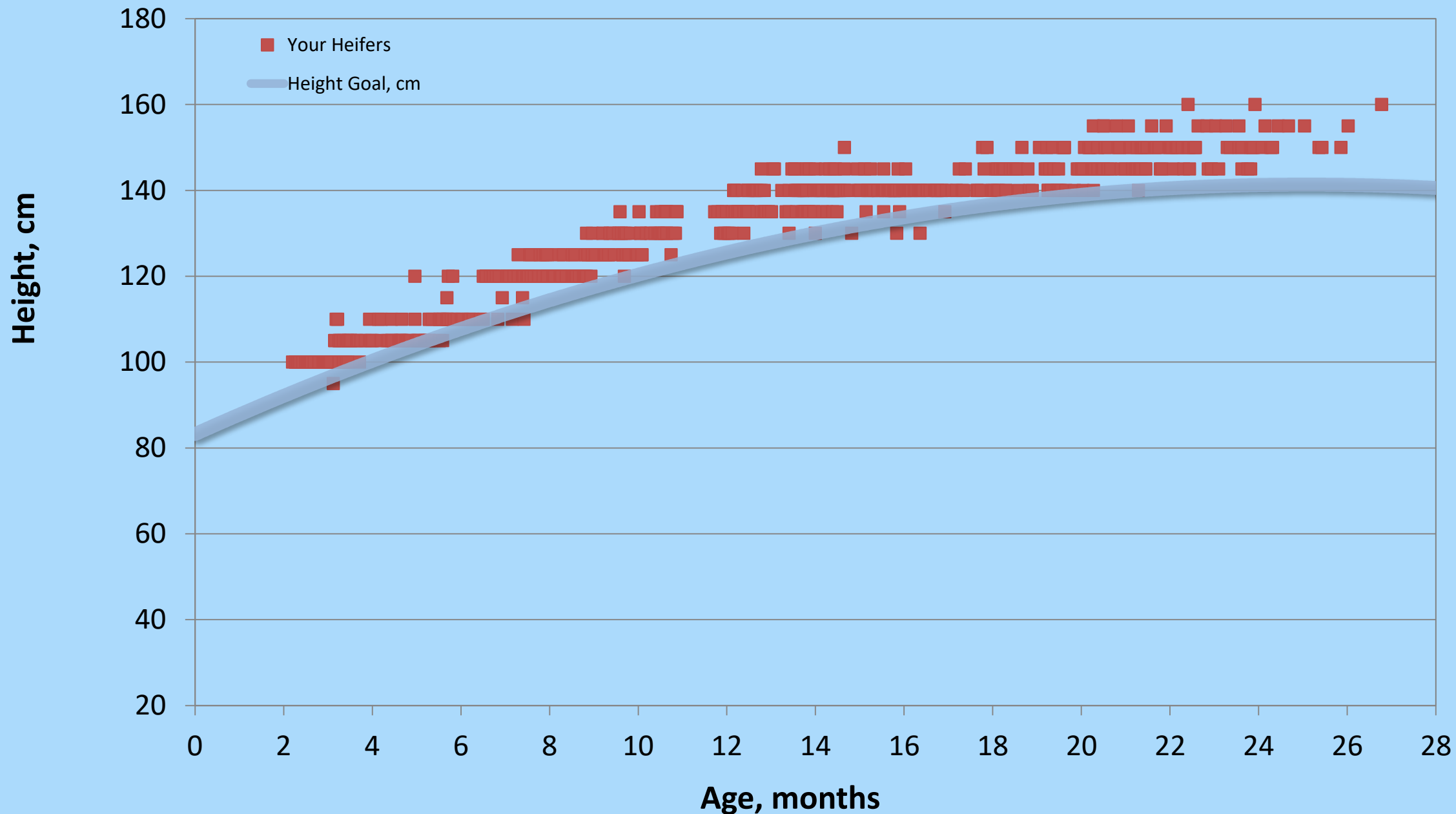
Based on Mature BW and Goal for Age at Calving

Customized Heifer Growth Chart

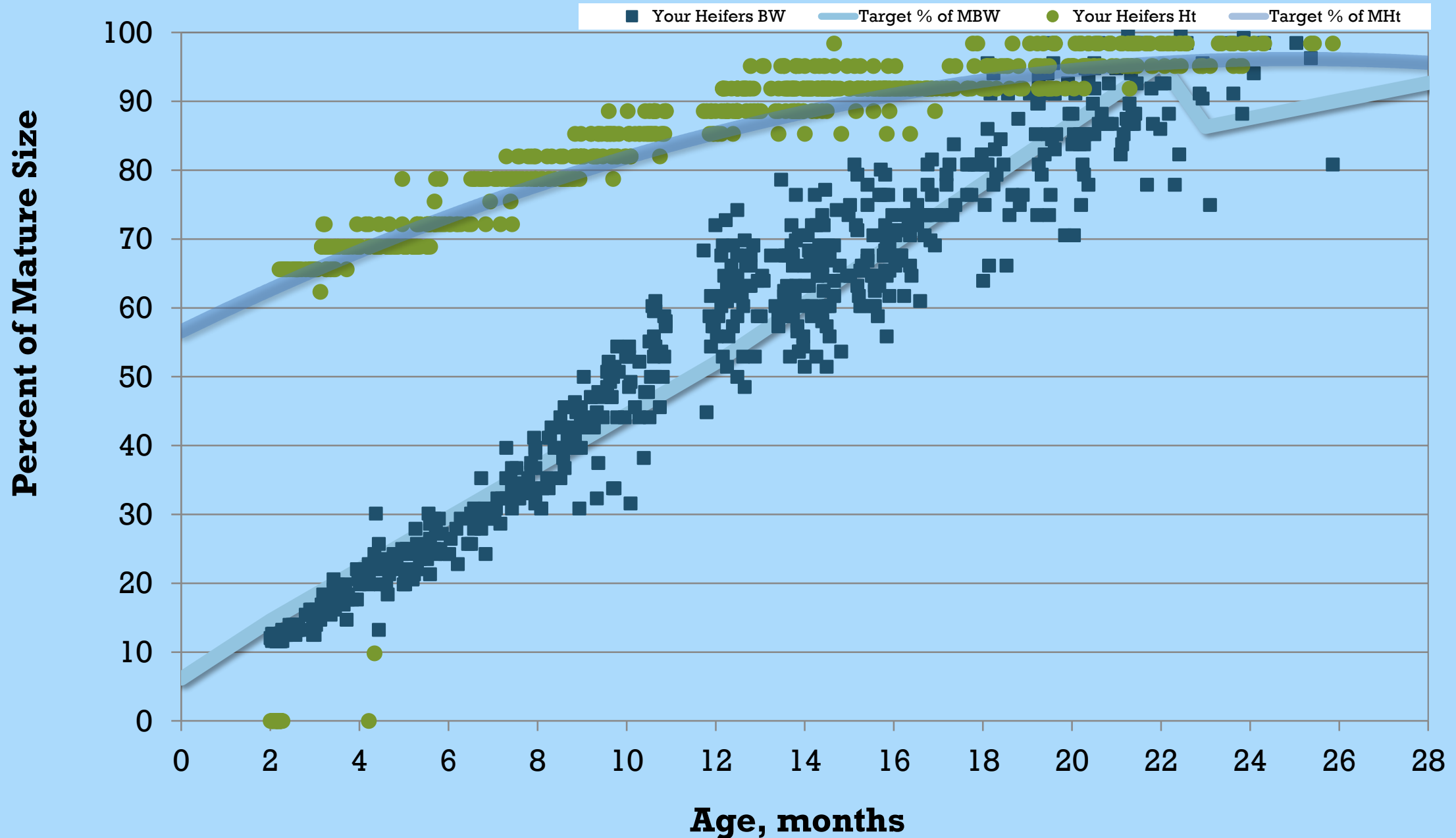
Based on Mature Height and Goal for Age at Calving

Customized Heifer Growth Chart

Based on Mature Size and Goal for Age at Calving

Borjú és növendéknevelés

- ✓ Éves üszőbeállítás: 100 db (ellés cca 250 tehenészet)
- ✓ 1 taknap költsége: cca 850 Ft
- ✓ 100 üsző havi költsége: $100 \times 850 \times 30 = 2\,550$ eFt
- ✓ EEI 26 hónapról 22 hónapra csökkentése = -4 hónap

$$4 \times 2\,550 \text{ eFt} = 10\,200 \text{ eFt}$$

Kieséselemzés, állomány utánpótlás

- ✓ Állomány átlagos laktációs száma!! (helytelen értelmezés)
- ✓ Tehenek könyvelésben betöltött szerepe (ÉCS,)
- ✓ Tehenek megtérülési ideje (életteljesítmény)
- ✓ Tehenek potenciális képessége (kifejlett kor)
- ✓ Kiesések elemzése értelmezése

3< laktáció!!

Utánpótlás szükséglet meghatározása!!!

Kieséselemzés, állomány utánpótlás

- ✓ A kiesett tehenek teljesítménye
- ✓ A kiesés időszerűsége (DIM)
- ✓ A kiesések oka

3< laktáció!!

Éves tejtermelés kg/tehen/év

Utánpótlás szükséglet meghatározása!!!

**100 napon
belüli kiesés**

Kieséselemzés, állomány utánpótlás

fajlagos tejtermelés tehén/kg/év										
üző előállítás költsége:		700 000								
laktáció szám			9 500	10 000	10 500	11 000	11 500	12 000	12 500	13 000
2		350 000,00	36,84	35	33,33	31,82	30,43	29,17	28	26,92
2,5		280 000,00	29,47	28	26,67	25,45	24,35	23,33	22,4	21,54
3		233 333,33	24,56	23,33	22,22	21,21	20,29	19,44	18,67	17,95
3,5		200 000,00	21,05	20	19,05	18,18	17,39	16,67	16	15,38
4		175 000,00	18,42	17,5	16,67	15,91	15,22	14,58	14	13,46
4,5		155 555,56	16,37	15,56	14,81	14,14	13,53	12,96	12,44	11,97

Szárazonállás, fresh -cow management

- ✓ A legfontosabb időszak a tehén életében
- ✓ A legnagyobb odafigyelést igényli (napi!!)
- ✓ A legjobb helyen, a legjobb takarmány
- ✓ Meghatározza a laktáció alakulását a tejtermelés eredménytermelő képességét (SCC, reprodukció, tejtermék beltartalom, stb)

Szárazonállás improduktív időszak!!(???) 50 nap max!

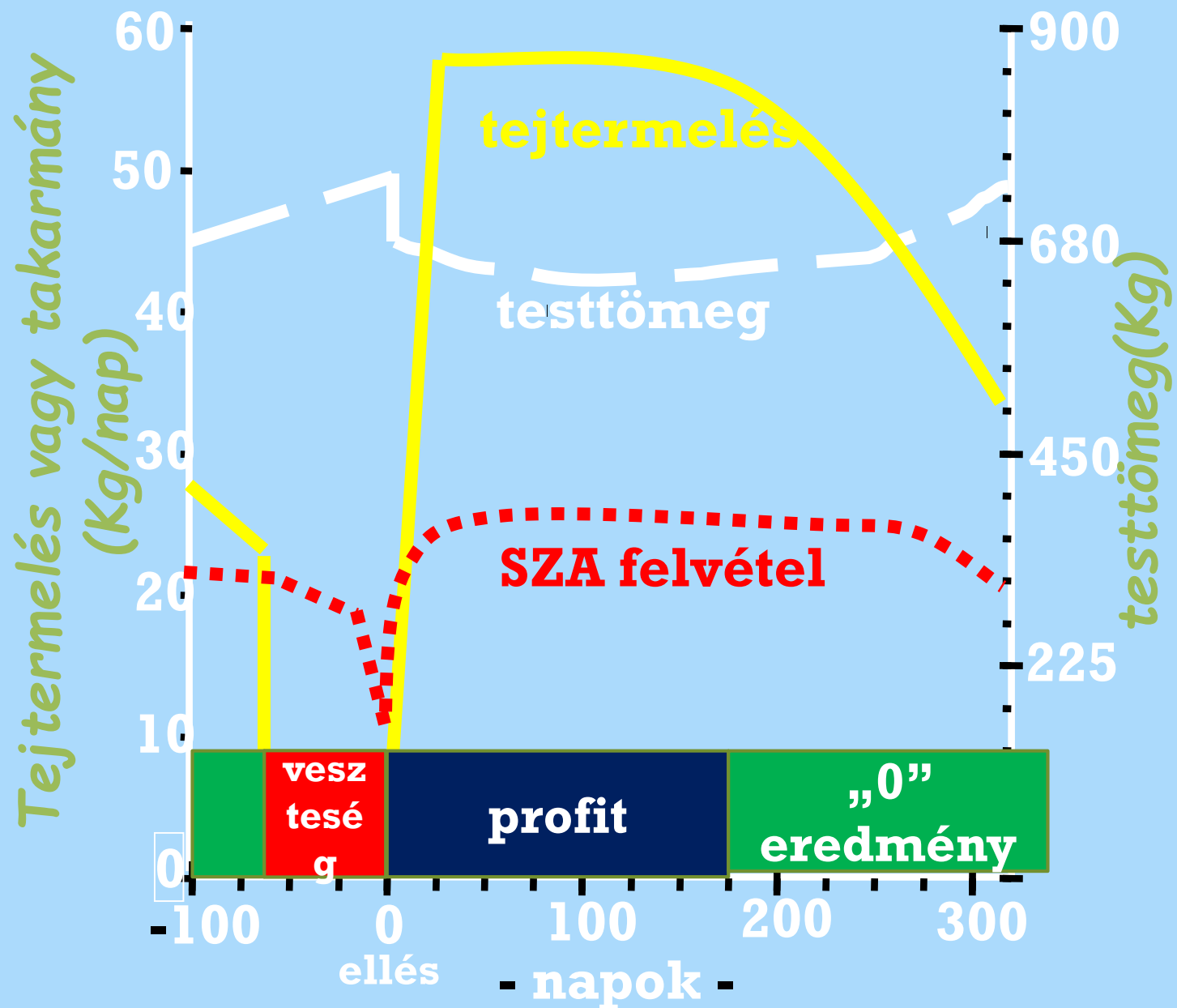
Szaporodásbiológia

- ✓ 120 napon belüli vemhesülés
- ✓ 150-180 DIM
- ✓ Biológiai sajátosság - tejelő napok- SZA felvétel- tejtermelés
- ✓ John Fetrow: \$15 - \$35 / % pregrate (PR)
\$ 2 - \$ 9 / nyitott nap
- ✓ Jól működő szaporodásbiológia:
 - ✓ Több tej
 - ✓ Alacsonyabb tak. Ktg/kg tej
 - ✓ Jobb genetikai előrehaladás
 - ✓ Több borjú
 - ✓ BCS egységes
 - ✓ Kevesebb munka

21d PR%, CR%

Szaporodásbiológia hatása a jövedelmezőségre

Forrás: Lindell Whitelock USA

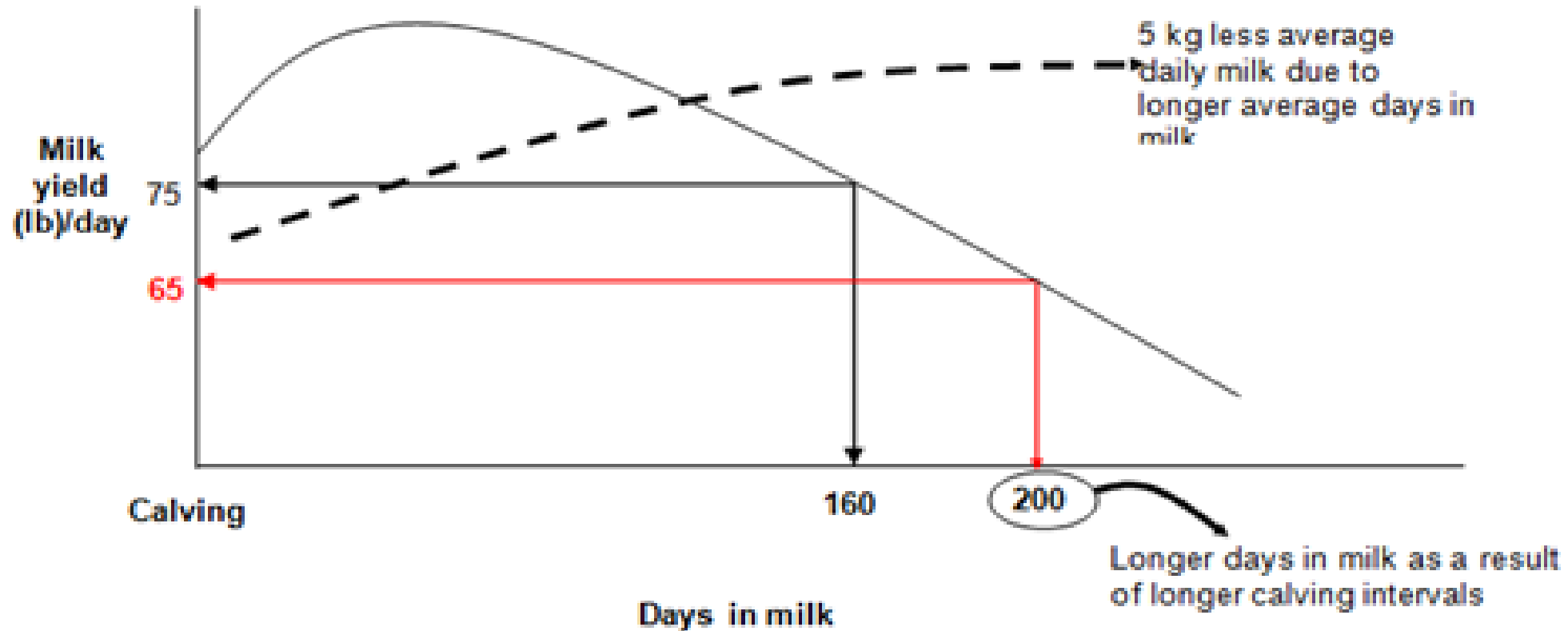
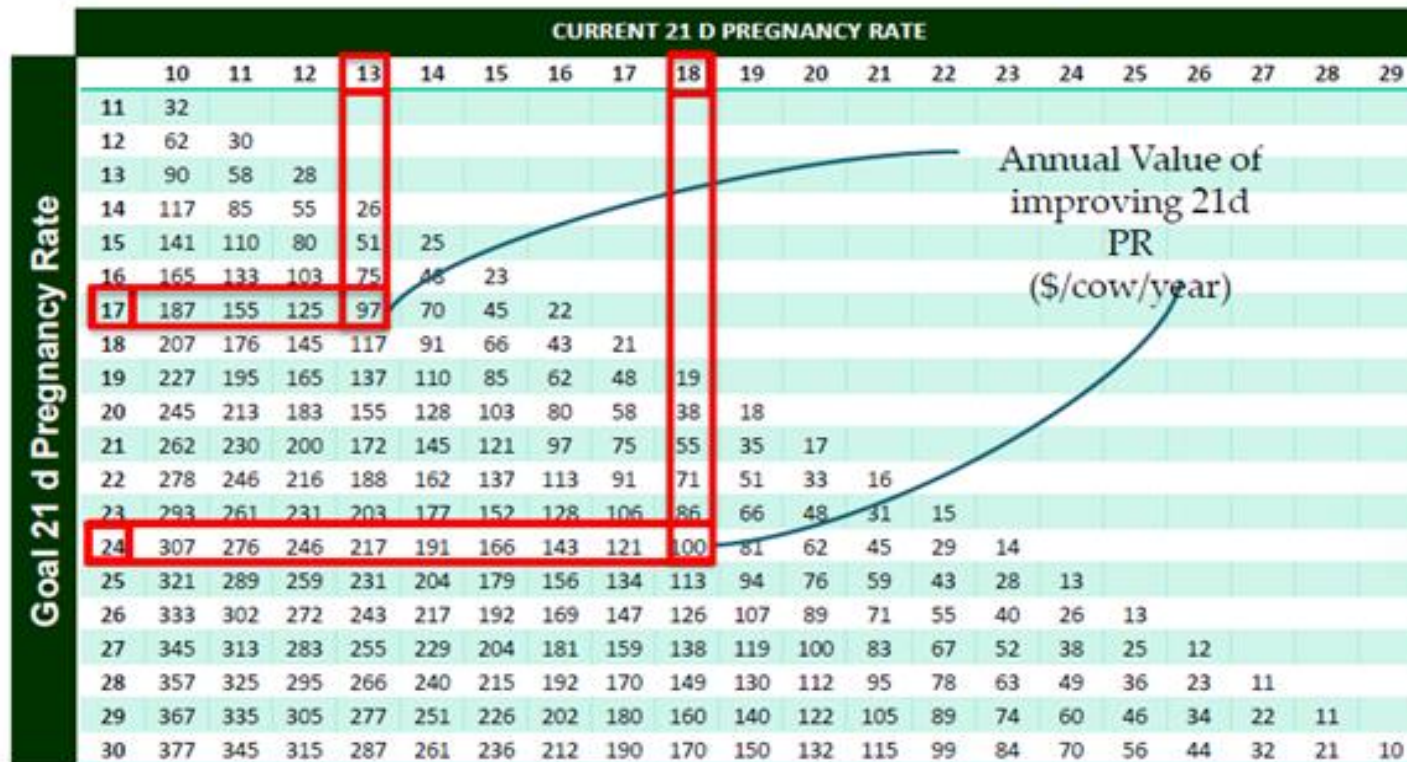

Figure 2. Relationship between long calving interval, average days in milk, and loss of average daily milk production.

Szaporodásbiológia

Quick Calculation of Expected Monetary Value difference between current and expected 21d PR

Cabrera V. 2011 – UW Madison, 2011. ReproMoney Program®

Komfort

- ✓ Jászolhossz
- ✓ Zsúfoltság
- ✓ Pihenőtér
- ✓ Itató
- ✓ Fény
- ✓ Levegő
- ✓ Hőstressz

HR

✓ SOP

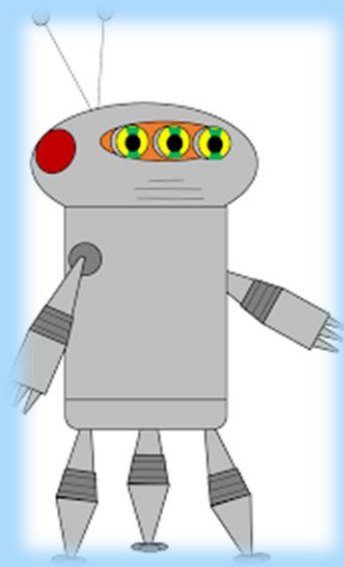
✓ Ki

✓ Mit

✓ Mikor

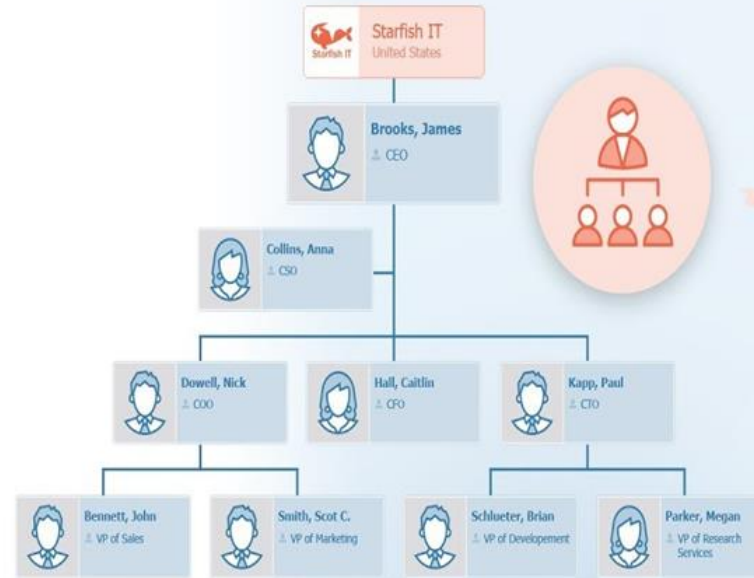
✓ Hogyan

✓ Miért

1:20

Organization Chart

Identify and Map the Structure of any Account

- ✓ Partnerség
- ✓ Visszacsatolás
- ✓ Elismertség
- ✓ Fejlődési lehetőség

Összefoglalás

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!